

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1992-1993

9 MAART 1993

HERZIENING VAN DE GRONDWET

**Herziening van titel III van de Grondwet,
om nieuwe bepalingen in te voegen
betreffende de Gemeenschappen en
de Gewesten**

**Ontwerp van tekst houdende herziening van
titel III, eerste hoofdstuk, van de Grondwet
door invoeging van een artikel 59quinquies
in afdeling IV betreffende de Gemeen-
schaps- en Gewestraden**

**AMENDEMENTEN VAN
DE HEER de DONNEA c.s.**

Enig artikel

A. Het voorgestelde artikel 59quinquies, eerste lid, § 1, te vervangen als volgt:

«§ 1. Onverminderd artikel 59bis, § 1, tweede lid, kunnen de Franse Gemeenschapsraad enerzijds en de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep van de

R. A 15523

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

100-35/1° (B.Z. 1991-1992): Ontwerp van tekst overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

2° (B.Z. 1991-1992): Verslag.

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1992-1993

9 MARS 1993

REVISION DE LA CONSTITUTION

**Révision du titre III de la Constitution, en
vue d'y insérer des dispositions nou-
velles relatives aux Communautés et
aux Régions**

**Projet de texte portant révision du titre III,
chapitre 1er, de la Constitution par l'insertion
d'un article 59quinquies dans la section IV
relative aux Conseils de Communauté et de
Région**

**AMENDEMENTS PROPOSES
PAR M. de DONNEA ET CONSORTS**

Article unique

A. Faire précéder l'article 59quinquies proposé, par les mots « Sans préjudice de l'article 59bis, § 1er, alinéa 2, »

R. A 15523

Voir:

Documents du Sénat:

100-35/1° (S.E. 1991-1992): Projet de texte transmis par la Chambre des représentants.

2° (S.E. 1991-1992): Rapport.

Brusselse Hoofdstedelijke Raad anderzijds in onderlinge overeenstemming en elk bij decreet beslissen dat de Waalse Gewestraad en zijn Regering in het Franse taalgebied en de Franse taalgroep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en zijn College in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad geheel of gedeeltelijk bevoegdheden van de Franse Gemeenschap uitoefenen.»

Verantwoording

Deze toevoeging is nodig om te voorkomen dat artikel 59quinquies, § 1, zo zou kunnen worden uitgelegd dat de procedure volgens welke de bevoegdheden van de Franse Gemeenschap worden overgeheveld naar het Waalse Gewest en naar de Franse taalgroep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad in de plaats komt van de procedure bepaald bij artikel 59bis, § 1, tweede lid, en volgens welke de raad en de Executieve van de Franse Gemeenschap de bevoegdheden van het Waalse Gewest kunnen uitoefenen.

Een dergelijke verduidelijking is des te belangrijker daar de auteurs van de hervorming de invoering van artikel 59quinquies, § 1, gepaard laten gaan met de opheffing van artikel 1, § 4, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, waarbij uitvoering werd gegeven aan artikel 59bis, § 1, tweede lid.

B. Het eerste lid van het voorgestelde artikel 59quinquies, § 1, aan te vullen als volgt:

« , met uitzondering van de in artikel 59bis, §§ 2, 2bis en 3, bedoelde bevoegdheden. »

Verantwoording

Artikel 3ter van de Grondwet bevestigt het bestaan van drie Gemeenschappen, waaronder de Franse Gemeenschap.

Artikel 59bis bepaalt dat de Franse Gemeenschap over een uit verkozen leden samengestelde raad met decreetgevende bevoegdheid, alsook over een executieve beschikt. Het voorgestelde artikel 59quater voert het beginsel in dat de leden van die raad rechtstreeks worden verkozen en verleent diezelfde raad de bevoegdheid de eigen werking te organiseren.

Artikel 59bis kent aan voornoemde raad ook een aantal exclusieve bevoegdheden toe en bepaalt dat de middelen die nodig zijn om die bevoegdheden te kunnen uitoefenen, bij een bijzondere wet zullen worden verleend.

Een aantal niet voor herziening vatbare artikelen van de Grondwet geven dus gestalte aan de Franse Gemeenschap als een van de deelgebieden van het federale België en verschaffen haar daartoe alle middelen die nodig zijn om haar autonomie op gelijke voet met de andere Gemeenschappen en Gewesten te kunnen uitoefenen.

Men moet er dan ook op toezien dat de procedure voor de overheveling van bevoegdheden waarin artikel 59quinquies, § 1, voorziet, niet tot gevolg heeft dat de Franse Gemeenschap wordt uitgehold door haar alle bevoegdheden en alle daarmee verbonden middelen te ontnemen. De tekst van het voorstel tot herziening sluit een dergelijke ontwikkeling niet uit.

Subsidiar 1:

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 59quinquies, § 1, aan te vullen als volgt:

« , met uitzondering van de in artikel 59bis, §§ 2 en 2bis, bedoelde bevoegdheden. »

Verantwoording

Artikel 3ter van de Grondwet bevestigt het bestaan van drie Gemeenschappen, waaronder de Franse Gemeenschap.

Justification

Cet ajout est nécessaire afin d'éviter que l'article 59quinquies, § 1er, puisse être interprété comme substituant la procédure de transfert des compétences de la Communauté française à la Région wallonne et au groupe linguistique français du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, à celle, prévue à l'article 59bis, § 1er, alinéa 2, permettant au Conseil et à l'Exécutif de la Communauté française d'exercer les compétences de la Région wallonne.

Une telle précision est d'autant plus importante que les auteurs de la réforme accompagnent l'introduction de l'article 59quinquies, § 1er, de l'abrogation de l'article 1er, § 4, de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, donnant exécution à l'article 59bis, § 1er, alinéa 2.

B. A l'article 59quinquies proposé, au § 1er, compléter l'alinéa 1er par ce qui suit:

« sauf en ce qui concerne les compétences visées à l'article 59bis, §§ 2, 2bis et 3. »

Justification

L'article 3ter de la Constitution consacre l'existence de trois Communautés, dont la Communauté française.

L'article 59bis dote la Communauté française d'un conseil, composé de mandataires élus et exerçant un pouvoir décretaal, et d'un exécutif. L'article 59quater proposé établit le principe de l'élection directe des membres de ce conseil et lui reconnaît un pouvoir d'auto-organisation.

L'article 59bis lui attribue également une série de compétences exclusives et prévoit qu'une loi spéciale lui accordera les moyens nécessaires à la mise en œuvre de ses compétences.

Ainsi, une série d'articles de la Constitution, non soumis à révision, font de la Communauté française une des entités fédérées du pays, avec tous les attributs que cela suppose pour garantir son autonomie sur un pied d'égalité avec les autres Communautés et Régions.

Il faut donc éviter que la procédure de transfert mise en place par l'article 59quinquies, § 1er, ne permette de vider la Communauté française de toute sa substance, en la dépouillant de l'ensemble de ses compétences et, parallèlement, de ses moyens, ce que le texte proposé n'empêche pas de faire.

Subsidiar 1:

A l'article 59quinquies proposé, au § 1er, compléter l'alinéa 1er par ce qui suit:

« sauf en ce qui concerne les compétences visées à l'article 59bis, §§ 2 et 2bis. »

Justification

L'article 3ter de la Constitution consacre l'existence de trois Communautés, dont la Communauté française.

Artikel 59bis bepaalt dat de Franse Gemeenschap over een uit verkozen leden samengestelde raad met decreetgevende bevoegdheid, alsook over een executieve beschikt. Het voorgestelde artikel 59quater voert het beginsel in dat de leden van die raad rechtstreeks worden verkozen en verleent diezelfde raad de bevoegdheid de eigen werking te organiseren.

Artikel 59bis kent aan voornoemde raad ook een aantal exclusieve bevoegdheden toe en bepaalt dat de middelen die nodig zijn om die bevoegdheden te kunnen uitoefenen, bij een bijzondere wet zullen worden verleend.

Een aantal niet voor herziening vatbare artikelen van de Grondwet geven dus gestalte aan de Franse Gemeenschap als een van de deelgebieden van het federale België en verschaffen haar daartoe alle middelen die nodig zijn om haar autonomie op gelijke voet met de andere Gemeenschappen en Gewesten te kunnen uitoefenen.

Men moet er dan ook op toezien dat de procedure voor de overheveling van bevoegdheden waarin artikel 59quinquies, § 1, voorziet, niet tot gevolg heeft dat de Franse Gemeenschap wordt uitgehold door haar alle bevoegdheden en alle daarmee verbonden middelen te ontnemen. De tekst van het voorstel tot herziening sluit een dergelijke ontwikkeling niet uit.

Subsidiair 2:

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 59quinquies, § 1, aan te vullen als volgt:

« , met uitzondering van de in artikel 59bis, § 2, bedoelde bevoegdheden. »

Verantwoording

Artikel 3ter van de Grondwet bevestigt het bestaan van drie Gemeenschappen, waaronder de Franse Gemeenschap.

Artikel 59bis bepaalt dat de Franse Gemeenschap over een uit verkozen leden samengestelde raad met decreetgevende bevoegdheid, alsook over een executieve beschikt. Het voorgestelde artikel 59quater voert het beginsel in dat de leden van die raad rechtstreeks worden verkozen en verleent diezelfde raad de bevoegdheid de eigen werking te organiseren.

Artikel 59bis kent aan voornoemde raad ook een aantal exclusieve bevoegdheden toe en bepaalt dat de middelen die nodig zijn om die bevoegdheden te kunnen uitoefenen, bij een bijzondere wet zullen worden verleend.

Een aantal niet voor herziening vatbare artikelen van de Grondwet geven dus gestalte aan de Franse Gemeenschap als een van de deelgebieden van het federale België en verschaffen haar daartoe alle middelen die nodig zijn om haar autonomie op gelijke voet met de andere Gemeenschappen en Gewesten te kunnen uitoefenen.

Men moet er dan ook op toezien dat de procedure voor de overheveling van bevoegdheden waarin artikel 59quinquies, § 1, voorziet, niet tot gevolg heeft dat de Franse Gemeenschap wordt uitgehold door haar alle bevoegdheden en alle daarmee verbonden middelen te ontnemen. De tekst van het voorstel tot herziening sluit een dergelijke ontwikkeling niet uit.

Bovendien moeten onderwijs en cultuur deel blijven uitmaken van een algemeen en samenhangend beleid waar alle Franstaligen, Walen én Brusselaars, bij worden betrokken. Alleen op die manier kunnen de Franse cultuur en de Franse identiteit worden gevrijwaard en bevorderd.

L'article 59bis dote la Communauté française d'un conseil, composé de mandataires élus et exerçant un pouvoir décentralisé, et d'un exécutif. L'article 59quater proposé établit le principe de l'élection directe des membres de ce conseil et lui reconnaît un pouvoir d'auto-organisation.

L'article 59bis lui attribue également une série de compétences exclusives et prévoit qu'une loi spéciale lui accordera les moyens nécessaires à la mise en œuvre de ses compétences.

Ainsi, une série d'articles de la Constitution, non soumis à révision, font de la Communauté française une des entités fédérées du pays, avec tous les attributs que cela suppose pour garantir son autonomie sur un pied d'égalité avec les autres Communautés et Régions.

Il faut donc éviter que la procédure de transfert mise en place par l'article 59quinquies, § 1er, ne permette de vider la Communauté française de toute sa substance, en la dépouillant de l'ensemble de ses compétences et, parallèlement, de ses moyens, ce que le texte proposé n'empêche pas de faire.

Subsidiairement 2:

A l'article 59quinquies proposé, au § 1er, compléter le premier alinéa par ce qui suit:

« sauf en ce qui concerne les compétences visées à l'article 59bis, § 2. »

Justification

L'article 3ter de la Constitution consacre l'existence de trois Communautés, dont la Communauté française.

L'article 59bis dote la Communauté française d'un conseil, composé de mandataires élus et exerçant un pouvoir décentralisé, et d'un exécutif. L'article 59quater proposé établit le principe de l'élection directe des membres de ce conseil et lui reconnaît un pouvoir d'auto-organisation.

L'article 59bis lui attribue également une série de compétences exclusives et prévoit qu'une loi spéciale lui accordera les moyens nécessaires à la mise en œuvre de ses compétences.

Ainsi, une série d'articles de la Constitution, non soumis à révision, font de la Communauté française une des entités fédérées du pays, avec tous les attributs que cela suppose pour garantir son autonomie sur un pied d'égalité avec les autres Communautés et Régions.

Il faut donc éviter que la procédure de transfert mise en place par l'article 59quinquies, § 1er, ne permette de vider la Communauté française de toute sa substance, en la dépouillant de l'ensemble de ses compétences et, parallèlement, de ses moyens, ce que le texte proposé n'empêche pas de faire.

En outre, il importe que l'enseignement et les matières culturelles restent réglés dans le cadre d'une politique globale et cohérente pour l'ensemble des francophones, qu'ils soient wallons ou bruxellois, afin de préserver et de promouvoir la culture et l'identité françaises tous ensemble.

Subsidiair 3:

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 59quinquies, § 1, aan te vullen als volgt:

« , met uitzondering van de in artikel 59bis, § 2, 2°, bedoelde bevoegdheden. »

Verantwoording

Artikel 3ter van de Grondwet bevestigt het bestaan van drie Gemeenschappen, waaronder de Franse Gemeenschap.

Artikel 59bis bepaalt dat de Franse Gemeenschap over een uit verkozen leden samengestelde raad met decreetgevende bevoegdheid, alsook over een executieve beschikt. Het voorgestelde artikel 59quater voert het beginsel in dat de leden van die raad rechtstreeks worden verkozen en verleent diezelfde raad de bevoegdheid de eigen werking te organiseren.

Artikel 59bis kent aan voornoemde raad ook een aantal exclusieve bevoegdheden toe en bepaalt dat de middelen die nodig zijn om die bevoegdheden te kunnen uitoefenen, bij een bijzondere wet zullen worden verleend.

Een aantal niet voor herziening vatbare artikelen van de Grondwet geven dus gestalte aan de Franse Gemeenschap als een van de deelgebieden van het federale België en verschaffen haar daartoe alle middelen die nodig zijn om haar autonomie op gelijke voet met de andere Gemeenschappen en Gewesten te kunnen uitoefenen.

Men moet er dan ook op toezien dat de procedure voor de overheveling van bevoegdheden waarin artikel 59quinquies, § 1, voorziet, niet tot gevolg heeft dat de Franse Gemeenschap wordt uitgehold door haar alle bevoegdheden en alle daarmee verbonden middelen te ontnemen. De tekst van het voorstel tot herziening sluit een dergelijke ontwikkeling niet uit.

Onderwijs is en blijft het ultieme boegbeeld van de Franse Gemeenschap en moet als dusdanig deel uitmaken van een algemeen en samenhangend beleid dat alle Franstaligen, Walen en Brusselaars, omvat. Alleen op die manier kan het onderwijs de weerspiegeling zijn van een gemeenschappelijke identiteit en cultuur binnen de Franse Gemeenschap.

C. Tussen het eerste en het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 59quinquies, een nieuw lid in te voegen, luidend als volgt:

« Alleen de gemeenschapsbevoegdheden die worden aangewezen bij een wet aangenomen met de in artikel 1, laatste lid, voorgeschreven meerderheid, kunnen worden overgeheveld. »

Verantwoording

Artikel 3ter van de Grondwet bevestigt het bestaan van drie gemeenschappen, waaronder de Franse Gemeenschap.

Artikel 59bis bepaalt dat de Franse Gemeenschap over een uit verkozen leden samengestelde raad met decreetgevende bevoegdheid, alsook over een executieve beschikt. Het voorgestelde artikel 59quater voert het beginsel in dat de leden van die raad rechtstreeks worden verkozen en verleent diezelfde raad de bevoegdheid de eigen werking te organiseren.

Artikel 59bis kent aan voornoemde raad ook een aantal exclusieve bevoegdheden toe en bepaalt dat de middelen die nodig zijn om die bevoegdheden te kunnen uitoefenen, bij een bijzondere wet zullen worden verleend.

Subsidiairement 3:

A l'article 59quinquies proposé, au § 1er, compléter le premier alinéa par ce qui suit:

« sauf en ce qui concerne les compétences visées à l'article 59bis, § 2, 2°. »

Justification

L'article 3ter de la Constitution consacre l'existence de trois Communautés, dont la Communauté française.

L'article 59bis dote la Communauté française d'un conseil, composé de mandataires élus et exerçant un pouvoir décretaal, et d'un exécutif. L'article 59quater proposé établit le principe de l'élection directe des membres de ce conseil et lui reconnaît un pouvoir d'auto-organisation.

L'article 59bis lui attribue également une série de compétences exclusives et prévoit qu'une loi spéciale lui accordera les moyens nécessaires à la mise en œuvre de ses compétences.

Ainsi, une série d'articles de la Constitution, non soumis à révision, font de la Communauté française une des entités fédérées du pays, avec tous les attributs que cela suppose pour garantir son autonomie sur un pied d'égalité avec les autres Communautés et Régions.

Il faut donc éviter que la procédure de transfert mise en place par l'article 59quinquies, § 1er, ne permette de vider la Communauté française de toute sa substance, en la dépouillant de l'ensemble de ses compétences et, parallèlement, de ses moyens, ce que le texte proposé n'empêche pas de faire.

L'enseignement doit rester le bastion ultime de la Communauté française et continuer à être géré dans une politique globale et cohérente pour l'ensemble des francophones, qu'ils soient wallons ou bruxellois, afin qu'il puisse être le signe d'une entité et d'une culture communes au sein de la Communauté française.

C. A l'article 59quinquies proposé, au § 1er, entre le premier alinéa et le deuxième alinéa, insérer l'alinéa suivant:

« Seules pourront faire l'objet du transfert, les compétences communautaires désignées par une loi adoptée à la majorité prévue à l'article 1er, dernier alinéa. »

Justification

L'article 3ter de la Constitution consacre l'existence de trois Communautés, dont la Communauté française.

L'article 59bis dote la Communauté française d'un conseil, composé de mandataires élus et exerçant un pouvoir décretaal, et d'un exécutif. L'article 59quater proposé établit le principe de l'élection directe des membres de ce conseil et lui reconnaît un pouvoir d'auto-organisation.

L'article 59bis lui attribue également une série de compétences exclusives et prévoit qu'une loi spéciale lui accordera les moyens nécessaires à la mise en œuvre de ses compétences.

Een aantal niet voor herziening vatbare artikelen van de Grondwet geven dus gestalte aan de Franse Gemeenschap als een van de deelgebieden van het federale België en verschaffen haar daartoe alle middelen die nodig zijn om haar autonomie op gelijke voet met de andere Gemeenschappen en Gewesten te kunnen uitoefenen.

Men moet er dan ook op toezien dat de procedure voor de overheveling van bevoegdheden waarin artikel 59quinquies, § 1, voorziet, niet tot gevolg heeft dat de Franse Gemeenschap wordt uitgehold door haar alle bevoegdheden en alle daarmee verbonden middelen te ontnemen. De tekst van het voorstel tot herziening sluit een dergelijke ontwikkeling niet uit.

Dit amendement verplicht de federale wetgever ertoe zich met een bijzondere meerderheid uit te spreken over de vraag welke van de in artikel 6 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 bepaalde bevoegdheden kunnen worden overgeheveld zonder de Franse Gemeenschap uit te hollen.

Op die manier voorziet het artikel in een omweg die vergelijkbaar is met de regeling van artikel 59bis, § 1, tweede lid, om de fusie van gemeenschap en gewest mogelijk te maken.

Bovendien wordt dank zij die omweg een van de hoofdbeginselen van het federalisme gevrijwaard, met name het beginsel dat de «bevoegdheid over de bevoegdheden» een federale aangelegenheid moet blijven.

D. In het voorgestelde artikel 59quinquies, § 1, de eerste volzin van het tweede lid te vervangen als volgt:

«Deze decreten worden aangenomen met een tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen in de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, op voorwaarde dat twee derde van de leden van de betrokken vergadering aanwezig is. De decreten worden niet eerder van kracht dan na een tweede lezing in ieder van de betrokken vergaderingen, gevolgd door een stemming onder dezelfde voorwaarden inzake meerderheid en die niet plaats mag vinden vóór het verstrijken van een termijn van vijftien dagen, te rekenen van de eerste stemming.»

Verantwoording

Er bestaan geen redelijke gronden om het drievoudige decreet waarbij de «onderlinge overeenstemming» tussen de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad tot uiting komt, niet met dezelfde gekwalificeerde meerderheid in elk van die vergaderingen aan te nemen.

Die tweederdemeerderheid is des te noodzakelijker daar die vergaderingen, wanneer ze besluiten gemeenschapsbevoegdheden over te dragen, een grondwetgevende of «zelforganiserende» bevoegdheid zullen uitoefenen in een aangelegenheid die tot het wezen zelf van het deelgebied behoort, met name de bevoegdheid.

Alle en meer bepaald de formele garanties moeten voorhanden zijn, wil men voorkomen dat, bij de uitoefening van een dergelijke bevoegdheid, ten koste van de belangen en rechten van alle betrokken burgers geïmproviseerd wordt. Om die reden dient het vereiste quorum te worden versterkt door het vergezeld te doen gaan met een aanwezigheidsquorum dat volkomen verantwoord is wanneer beraadslaagd en gestemd wordt over de uitoefening van «de bevoegdheid over de bevoegdheden».

Ainsi, une série d'articles de la Constitution, non soumis à révision, font de la Communauté française une des entités fédérées du pays, avec tous les attributs que cela suppose pour garantir son autonomie sur un pied d'égalité avec les autres Communautés et Régions.

Il faut donc éviter que la procédure de transfert mise en place par l'article 59quinquies, § 1er, ne permette de vider la Communauté française de toute sa substance, en la dépouillant de l'ensemble de ses compétences et, parallèlement, de ses moyens, ce que le texte proposé n'empêche pas de faire.

Par cet amendement, le législateur fédéral devra, à la majorité spéciale, désigner, parmi les matières communautaires énoncées à l'article 6 de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, celles qu'il estime pouvoir faire l'objet d'un transfert sans que cela ne porte atteinte à la substance même de la Communauté française.

On retrouve ainsi un détour analogue à celui qui est imposé par l'article 59bis, § 1er, alinéa 2, pour permettre la mise en œuvre de la procédure de fusion.

En outre, ce détour permet également de respecter un des principes centraux du fédéralisme, selon lequel la «compétence de la compétence» doit rester au niveau fédéral.

D. A l'article 59quinquies proposé, au § 1er, remplacer la première phrase de l'alinéa 2 par les phrases suivantes:

«Ces décrets sont adoptés à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés au sein du Conseil de la Communauté française, du Conseil régional wallon et du groupe linguistique français du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, à condition que les deux tiers des membres de l'assemblée concernée soient présents. Les décrets n'entreront en vigueur qu'après une deuxième lecture au sein de chacune des assemblées concernées, suivie d'un vote aux mêmes conditions de majorité, ne pouvant intervenir avant l'expiration d'un délai de quinze jours à compter du premier vote.»

Justification

Rien ne justifie que le triple décret, exprimant le «commun accord» entre le Conseil de la Communauté française, le Conseil de la Région wallonne et le groupe linguistique français de la Région de Bruxelles-Capitale ne soit pas pris à la même majorité qualifiée dans chacune de ces assemblées.

Cette majorité des deux tiers est d'autant plus indispensable que, en décidant de transférer des compétences communautaires, ces assemblées exerceront un pouvoir constituant, un pouvoir d'auto-organisation, en une matière qui participe à l'essence même de l'entité fédérée: la compétence.

Toutes les garanties, de forme notamment, doivent être prises afin d'éviter que l'exercice d'un tel pouvoir ne s'improvise pas au préjudice des intérêts et des droits de tous les citoyens concernés. C'est pourquoi il importe également de renforcer le quorum exigé en l'accompagnant d'un quorum de présence, qui a toute sa raison d'être là où il va être discuté et voté à propos de l'exercice de la «compétence de la compétence».

Subsidiair 1:

In het voorgestelde artikel 59quinquies, § 1, tweede lid, de eerste volzin te vervangen als volgt:

«Deze decreten worden aangenomen met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen in de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van de betrokken vergadering aanwezig is. De decreten worden niet eerder van kracht dan na een tweede lezing in ieder van de betrokken vergaderingen, gevolgd door een stemming onder dezelfde voorwaarden inzake meerderheid en die niet plaats mag vinden vóór het verstrijken van een termijn van vijftien dagen, te rekenen van de eerste stemming.»

Verantwoording

Er bestaan geen redelijke gronden om het drievoudige decreet waarbij de «onderlinge overeenstemming» tussen de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad tot uiting komt, niet met dezelfde gekwalificeerde meerderheid in elk van die vergaderingen aan te nemen.

Die tweederdemeerderheid is des te noodzakelijker daar die vergaderingen, wanneer ze besluiten gemeenschapsbevoegdheden over te dragen, een grondwetgevende of «zelforganiserende» bevoegdheid zullen uitoefenen in een gelegenheid die tot het wezen zelf van het deelgebied behoort, met name de bevoegdheid.

Alle en meer bepaald de formele garanties moeten voorhanden zijn, wil men voorkomen dat, bij de uitoefening van een dergelijke bevoegdheid, ten koste van de belangen en rechten van alle betrokken burgers geïmproviseerd wordt. Om die reden dient het vereiste quorum te worden versterkt door het vergezeld te doen gaan van een aanwezigheidsquorum dat volkomen verantwoord is wanneer beraadslaagd en gestemd wordt over de uitoefening van «de bevoegdheid over de bevoegdheden».

Subsidiair 2:

In het voorgestelde artikel 59quinquies, § 1, de eerste volzin van het tweede lid te vervangen door de volgende volzin:

«Deze decreten worden aangenomen met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen in de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, op voorwaarde dat twee derde van de leden van de betrokken vergadering aanwezig is.»

Verantwoording

Er bestaan geen redelijke gronden om het drievoudige decreet waarbij de «onderlinge overeenstemming» tussen de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad tot uiting komt, niet met dezelfde gekwalificeerde meerderheid in elk van die vergaderingen aan te nemen.

Die tweederdemeerderheid is des te noodzakelijker daar die vergaderingen, wanneer ze besluiten gemeenschapsbevoegdheden over te dragen, een grondwetgevende of «zelforganiserende» bevoegdheid zullen uitoefenen in een gelegenheid die tot het wezen zelf van het deelgebied behoort, met name de bevoegdheid.

Subsidiairement 1:

A l'article 59quinquies proposé, au § 1er, deuxième alinéa, remplacer la première phrase par les phrases suivantes:

«Ces décrets sont adoptés à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés au sein du Conseil de la Communauté française, du Conseil régional wallon et du groupe linguistique français du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, à condition que la majorité des membres de l'assemblée concernée soit présente. Les décrets n'entreront en vigueur qu'après une deuxième lecture au sein de chacune des assemblées concernées, suivie d'un vote aux mêmes conditions de majorité, ne pouvant intervenir avant l'expiration d'un délai de quinze jours à compter du premier vote.»

Justification

Rien ne justifie que le triple décret, exprimant le «commun accord» entre le Conseil de la Communauté française, le Conseil de la Région wallonne et le groupe linguistique français de la Région de Bruxelles-Capitale ne soit pas pris à la même majorité qualifiée dans chacune de ces assemblées.

Cette majorité des deux tiers est d'autant plus indispensable que, en décidant de transférer des compétences communautaires, ces assemblées exerceront un pouvoir constituant, un pouvoir d'auto-organisation, en une matière qui participe à l'essence même de l'entité fédérée: la compétence.

Toutes les garanties, de forme notamment, doivent être prises, afin de faire en sorte que l'exercice d'un tel pouvoir ne s'improvise pas au préjudice des intérêts et des droits de tous les citoyens concernés. C'est pourquoi il importe également de renforcer le quorum exigé en l'accompagnant d'un quorum de présence, qui a toute sa raison d'être là où il va être discuté et voté à propos de l'exercice de la «compétence de la compétence».

Subsidiairement 2:

A l'article 59quinquies proposé, au § 1er, deuxième alinéa, remplacer la première phrase par la phrase suivante:

«Ces décrets sont adoptés à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés au sein du Conseil de la Communauté française, du Conseil régional wallon et du groupe linguistique français du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, à condition que les deux tiers des membres de l'assemblée concernée soient présents.»

Justification

Rien ne justifie que le triple décret, exprimant le «commun accord» entre le Conseil de la Communauté française, le Conseil régional wallon et le groupe linguistique français du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, ne soit pas pris à la même majorité qualifiée dans chacune de ces assemblées.

Cette majorité des deux tiers est d'autant plus indispensable que, en décidant de transférer des compétences communautaires, ces assemblées exerceront un pouvoir constituant, un pouvoir d'auto-organisation, en une matière qui participe à l'essence même de l'entité fédérée: la compétence.

Alle en meer bepaald de formele garanties moeten voorhanden zijn, wil men voorkomen dat, bij de uitoefening van een dergelijke bevoegdheid, ten koste van de belangen en rechten van alle betrokken burgers geïmproviseerd wordt. Om die reden dient het vereiste quorum te worden versterkt door het vergezeld te doen gaan van een aanwezigheidsquorum dat volkomen verantwoord is wanneer beraadslaagd en gestemd wordt over de uitoefening van «de bevoegdheid over de bevoegdheden».

Subsidiair 3:

In het voorgestelde artikel 59quinquies, § 1, de eerste volzin van het tweede lid te vervangen door de volgende volzin:

«Deze decreten worden aangenomen met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen in de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van de betrokken vergadering aanwezig is.»

Verantwoording

Er bestaan geen redelijke gronden om het drievoudige decreet waarbij de «onderlinge overeenstemming» tussen de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad tot uiting komt, niet met dezelfde gekwalificeerde meerderheid in elk van die vergaderingen aan te nemen.

Die tweederdemeerderheid is des te noodzakelijker daar die vergaderingen, wanneer ze besluiten gemeenschapsbevoegdheden over te dragen, een grondwetgevende of «zelf-organiserende» bevoegdheid zullen uitoefenen in een aangelegenheid die tot het wezen zelf van het deelgebied behoort, met name de bevoegdheid.

Alle en meer bepaald de formele garanties moeten voorhanden zijn, wil men voorkomen dat, bij de uitoefening van een dergelijke bevoegdheid, ten koste van de belangen en rechten van alle betrokken burgers geïmproviseerd wordt. Om die reden dient het vereiste quorum te worden versterkt door het vergezeld te doen gaan van een aanwezigheidsquorum dat volkomen verantwoord is wanneer beraadslaagd en gestemd wordt over de uitoefening van «de bevoegdheid over de bevoegdheden».

Subsidiair 4:

In het voorgestelde artikel 59quinquies, § 1, het tweede lid te vervangen door het volgende lid:

«Deze decreten worden aangenomen met een tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen in de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Zij kunnen de financiering regelen van de bevoegdheden die zij aanwijzen, alsmede de overdracht van het personeel, de goederen, rechten en verplichtingen die erop betrekking hebben.»

Verantwoording

Er bestaan geen redelijke gronden om het drievoudige decreet waarbij de «onderlinge overeenstemming» tussen de Franse

Toutes les garanties, de forme notamment, doivent être prises, afin de faire en sorte que l'exercice d'un tel pouvoir ne s'improvise pas au préjudice des intérêts et des droits de tous les citoyens concernés. C'est pourquoi il importe également de renforcer le quorum de présence, qui a toute sa raison d'être là où il va être discuté et voté à propos de l'exercice de la «compétence de la compétence».

Subsidiarement 3:

A l'article 59quinquies proposé, au § 1er, deuxième alinéa, remplacer la première phrase par la phrase suivante:

«Ces décrets sont adoptés à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés au sein du Conseil de la Communauté française, du Conseil régional wallon et du groupe linguistique français du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, à condition que la majorité des membres de l'assemblée concernée soit présente.»

Justification

Rien ne justifie que le triple décret, exprimant le «commun accord» entre le Conseil de la Communauté française, le Conseil de la Région wallonne et le groupe linguistique français du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale ne soit pas pris à la même majorité qualifiée dans chacune de ces assemblées.

Cette majorité des deux tiers est d'autant plus indispensable que, en décidant de transférer des compétences communautaires, ces assemblées exerceront un pouvoir constituant, un pouvoir d'auto-organisation, en une matière qui participe à l'essence même de l'entité fédérée: la compétence.

Toutes les garanties, de forme notamment, doivent être prises, afin de faire en sorte que l'exercice d'un tel pouvoir ne s'improvise pas au préjudice des intérêts et des droits de tous les citoyens concernés. C'est pourquoi il importe également de renforcer le quorum exigé en l'accompagnant d'un quorum de présence, qui a toute sa raison d'être là où il va être discuté et voté à propos de l'exercice de la «compétence de la compétence».

Subsidiarement 4:

A l'article 59quinquies proposé, § 1er, remplacer l'alinéa 2 par l'alinéa suivant:

«Ces décrets sont adoptés à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés au sein du Conseil de la Communauté française, du Conseil de la Région wallonne et du groupe linguistique français de la Région de Bruxelles-Capitale. Ils peuvent régler le financement des compétences qu'ils désignent, ainsi que le transfert du personnel, des biens, droits et obligations qui les concernent.»

Justification

Rien ne permet de justifier que le triple décret, exprimant le «commun accord» entre le Conseil de la Communauté française,

Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad en de Franse taalgroep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad tot uiting komt, niet met dezelfde gekwalificeerde meerderheid in elk van die vergaderingen aan te nemen.

Die tweederde meerderheid is des te noodzakelijker daar die vergaderingen, wanneer ze besluiten gemeenschapsbevoegdheden over te dragen, een grondwetgevende of «zelf-organiserende» bevoegdheid zullen uitoefenen in een aangelegenheid die tot het wezen zelf van het deelgebied behoort, met name de bevoegdheid.

Alle en meer bepaald de formele garanties moeten voorhanden zijn, wil men voorkomen dat, bij de uitoefening van een dergelijke bevoegdheid, ten koste van de belangen en rechten van alle betrokken burgers geïmproviseerd wordt.

E. Het voorgestelde artikel 59quinquies aan te vullen met een overgangsbepaling, luidend als volgt:

«De Kamers bepalen de datum van inwerking-treding van het door hen aangenomen artikel 59quinquies van de Grondwet op de wijze voorgeschreven door artikel 131, laatste lid, nadat zij kennis hebben genomen van het resultaat van een volksraadpleging die vóór 31 december 1993 moet worden gehouden.

De wet bepaalt de wijze waarop die volksraadpleging wordt georganiseerd, waarbij ervoor wordt gewaakt dat de resultaten het standpunt van de Belgen van de verschillende Gemeenschappen aan het licht brengen.»

Subamendement:

In het tweede lid van de voorgestelde overgangsbepaling de woorden «en Gewesten» in te voegen tussen de woorden «van de verschillende Gemeenschappen» en de woorden «aan het licht brengen».

F. Het voorgestelde artikel 59quinquies aan te vullen met de volgende overgangsbepaling:

«Artikel 59quinquies treedt pas in werking nadat de regering overeenkomstig het bepaalde in artikel 131 een ontwerp tot herziening heeft ingediend.»

Verantwoording

De tekst heeft concordantie inzake terminologie en nummering om een samenhangende, duidelijke en voor alle burgers bevattelijke redactie van de Grondwet te verkrijgen.

De rechtszekerheid gebiedt derhalve dat de Belgische Grondwet pas na het doorvoeren van die aanpassing in werking treedt.

le Conseil de la Région wallonne et le groupe linguistique français du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, ne soit pas pris à la même majorité qualifiée dans chacune de ces assemblées.

Cette majorité des deux tiers est d'autant plus indispensable que, en décidant de transférer des compétences communautaires, ces assemblées exerceront un pouvoir constituant, un pouvoir d'auto-organisation, en une matière qui participe à l'essence même de l'entité fédérée: la compétence.

Toutes les garanties, de forme notamment, doivent être prises, afin que l'exercice d'un tel pouvoir ne s'improvise pas au préjudice des intérêts et des droits de tous les citoyens concernés.

E. Compléter l'article 59quinquies proposé par la disposition transitoire suivante:

«La date d'entrée en vigueur de l'article 59quinquies voté par les Chambres sera fixée par les Chambres selon les modalités prévues à l'article 131, dernier alinéa, après que le résultat d'une consultation populaire, qui aura lieu avant le 31 décembre 1993, leur aura été communiqué.

La loi fixe les modalités d'organisation de cette consultation populaire en veillant à ce que les résultats puissent faire apparaître le point de vue des Belges appartenant à chacune des Communautés.»

Sous-amendement:

Compléter la disposition transitoire proposée par ce qui suit: «et à chacune des Régions».

F. Compléter l'article 59quinquies proposé par la disposition transitoire suivante:

«L'article 59quinquies n'entre en vigueur qu'après le dépôt par le Gouvernement d'un projet de révision tel qu'il est prévu à l'article 131.»

Justification

Une mise en concordance terminologique et numérolologique est indispensable pour rendre le texte de la Constitution cohérent, clair et explicable à tous les citoyens.

Il est nécessaire, pour la sécurité juridique, que le texte fondamental de la Belgique n'entre en vigueur qu'une fois cette adaptation réalisée.

François-Xavier de DONNEA.
Philippe MONFILS.
Hervé HASQUIN.
Paul HATRY.